

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 12P/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820200387
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Chlebo
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2020:5820200387.2

Uznesenie

Okresný súd Námestovo vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťarodičov: matky - K. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, právne zastúpená: JUDr. Mário Pataky, advokát, so sídlom Hviezdoslavovo námestie 200, Námestovo, a otca: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, P., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

Ia) Maloletá G. I., nar. XX.XX.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.

Ib) Zastupovať maloletú G. I. a spravovať jej majetok sú oprávnení obaja rodičia.

Ic) Otec je povinný prispievať na výživu maloletej G. I. sumou vo výške 50,- EUR mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Id) Styk otca s maloletou G. I. sa neupravuje.

II. Toto neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej G. I. vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4P/28/2020.

III. Vo zvyšnej časti sa návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

IV. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.02.2020 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd zveril mal. G. I. do výchovy a starostlivosti navrhovateľky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, a to až do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a určenie výživného. Navrhovateľka sa tiež domáhala, aby súd zaviazal otca povinnosťou predbežne prispievať na výživu mal. G. sumou 100 EUR mesačne, a to do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, a to až do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a určenie výživného. Styk mal. G. s otcom navrhovateľka navrhuje neupravovať. Navrhovateľka tiež žiadala náhradu trov konania.

2. Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že spolu s mal. G. opustila spoločnú domácnosť zdieľanú s otcom v L. dňa 20.09.2019 a vrátila sa s mal. G. do K., kde žije s mal. G. v rodinnom dome spolu s rodičmi matky. Navrhovateľka a odporca nie sú manželia. Počas spolužitia matky a otca nebola mal. G. súdnym

rozhodnutím zverená do starostlivosti navrhovateľky a odporcovi nebola uložená povinnosť uhrádzať výživné nakoľko na zabezpečení potrieb maloletej sa podieľali spoločne. Zo spoločnej domácnosti navrhovateľka odišla z dôvodu problémov otca s hazardom a požíčianím si finančných prostriedkov od rodiny, známych a kamarátov., ktoré následne prehral v automatoch. Vznikali nezhody aj ohľadne výchovy mal. G.. Posledný mesiac pred odchodom navrhovateľky zo spoločnej domácnosti odporca stratil záujem o všetko, aj keď dovtedy navrhovateľke pomáhal s domácnosťou aj so starostlivosťou o mal. G.. Mal. G. navštevuje Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v Námestove. Otec neprejavuje o mal. dieťa záujem. Komunikácia matky a otca je veľmi obmedzená. Matka uvádza nasledovné výdavky spojené so starostlivosťou o mal. G.: 30 EUR mesačne pohonné hmoty za účelom návštev špeciálno-pedagogického poradenstva a návštevami lekára, 30-50 EUR strava, 20 EUR drogéria a plienky, 30 EUR lieky a vitamíny, 15 EUR oblečenie. Mal. G. má problémy s oslabenou imunitou a na odporúčanie lekára užíva vitamíny. Od odchodu matky zo spoločnej domácnosti otec na výživu mal. G. neprispieva. Navrhovateľkin jediný príjem bol rodičovský príspevok vyplácaný z Českej republiky vo výške 7.000 CZK, ktorý však bol pozastavený v novembri 2019 a vo februári 2020 aj celkom zanikol, pre nedoloženie dokladov zo strany odporcu o tom, že naďalej pracuje v ČR. Počas tohto obdobia navrhovateľka nemohla požiadať ani o výplatu akýchkoľvek dávok zo Sociálnej poisťovne či úradu práce sociálnych vecí a rodiny na Slovensku. Navrhovateľka sama zabezpečuje všetky výdavky spojené so starostlivosťou o mal. G.. Navrhovateľka nahrádza plnenie svojej vyživovacej povinnosti celodennou osobnou starostlivosťou o mal. G.. Vzhľadom k tomu, že odporca svojim nekonaním a nezájmom o výživu mal. G. zavinil podanie návrhu na začatie konania, považuje navrhovateľka za spravodlivé požadovať od odporcu aj náhradu trov konania.

3. Súd ustanovil uznesením č. k. 12P/13/2020-17 z 27.02.2020 mal. G. za kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536. Na základe žiadosti bola súdu doručená správa kolízneho opatrovníka zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov mal. dieťaťa. kolízny opatrovník v nej uvádza, že mal. G. býva spoločne so matku v rodinnom dome v K.. Dom je vo vlastníctve rodičov matky. V domácnosti bývajú tiež plnoletí a pracujúci brat a sestra navrhovateľky. V domácnosti sú vytvorené vhodné podmienky pre mal. G.. Matka sa celodenne stará o mal. G.. Matka požiadala ÚPSVaR o priznanie rodičovského príspevku a prídavku na dieťa. O šetrenie v domácnosti otca bol požiadaný ÚPSVaR Čadca avšak vzhľadom k tomu, že sa mu nepodarilo nájsť matkou uvádzanú adresu otca, nebolo šetrenie úspešné. Mal. G. dvakrát do mesiaca navštevuje psychologičku v Námestove. Podľa vyjadrení matky, otec mal. G. nenavštevuje, priebežne telefonuje s dcérou cez sociálne siete. Matka tiež uviedla, že rodičia spolu komunikujú a otec je o návrhu informovaný. Kolízny opatrovník odporúčal, aby súd mal. G. zveril do osobnej starostlivosti matky, zastupovanie mal. dieťaťa a správu jeho majetku oboma rodičmi. Výšku výživného ponechal na rozhodnutí súdu.

4. Súd sa v konaní oboznámil z listinami, ktoré tvoria spis - najmä návrhom navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, potvrdenie Centra špeciálno-pedagogického poradenstva Námestovo, potvrdením o poberaní prídavku na dieťa, rozhodnutím ÚPSVaR Námestovo o zastavení výplaty prídavku na dieťa, rozhodnutím Úradu práce Českej republiky - Krajskej pobočky pre hlavné mesto Prahu o poskytnutí rodičovského príspevku, platobným rozpisom, oznámením Úradu práce Českej republiky - Krajskej pobočky pre hlavné mesto Prahu o zániku nároku na dávku - rodičovského príspevku, prehľadom vyplatených dávok, rodným listom mal. dieťaťa, pokladničnými bločkami, správou kolízneho opatrovníka zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov mal. dieťaťa z 11.03.2020, lustráciami rodičov vykonaných Sociálnou poisťovňou.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona (CMP) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 329 ods.1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

8. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštalácie.

9. Podľa čl. 4 CMP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme.

10. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa.

11. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“):

Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine:

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Po oboznámení sa s listinami predloženými súdu dospel súd k následnému skutkovému a právnomu posúdeniu veci: Keďže dožiadanému miestne príslušnému ÚPSVaR Čadca sa nepodarilo získať stanovisko otca, musel súd vychádzať len z tvrdení matky a tých zistení kolízneho opatrovníka, ktoré bolo možné považovať za objektívne preukázateľné a nie len matkou tvrdené. V zmysle toho súd zistil, že rodičia spolu nežijú, po tom čo sa matka spolu s mal. G. odsťahovali zo spoločnej domácnosti oboch rodičov. Mal. G. sa v súčasnosti nachádza v osobnej starostlivosti matky, ktorá pre ňu aj zabezpečuje všetky jej potreby. Otec sa s mal. G. osobne nestýka. Z vyjadrení matky ako aj zo zistení kolízneho opatrovníka je zrejmé, že už teraz výlučne matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o mal. G.. Je preto v najlepšom záujme mal. G., aby vo vzťahu k osobnej starostlivosti o ňu bol zachovaný súčasný stav, ktorý bude právne potvrdený jej zverením do osobnej starostlivosti matky. Bude tým rešpektovaná zjavne bližšia väzba medzi matkou a mal. G., ako aj stabilita výchovného prostredia mal. dieťaťa. Vo vzťahu k právam rodičov zastupovať mal. G. a spravovať jej majetok súd nevyhovел návrhu matky na výlučné zastupovanie a spravovanie majetku mal. dieťaťa matkou. Okrem samotného návrhu rozhodnutia ani neboli tvrdené a ani zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali uvažovať o pozbavení alebo obmedzení otca jeho rodičovských práv a povinností a súd preto ponechal právo zastupovať mal. G. a spravovať jej majetok obom rodičom. Vo vzťahu k styku mal. G. s otcom, súd vyhovel návrhu matky a tento styk neupravoval, nakoľko neboli tvrdené ani inak zistené skutočnosti odôvodňujúce inú úpravu styku. Je v najlepšom záujme mal. dieťaťa, ak sa rodičia vedia navzájom dohodnúť na úprave styku a za takejto situácie nie je súdom určená úprava styku rodiča s mal. dieťaťom ani žiaduca.

14. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.
15. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
16. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
17. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.
19. Zmyslom ustanovenia § 366 CMP nie je ustáliť výšku výživného, tak aby reálne zodpovedala dlhodobým schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinnej osoby a zároveň odôvodneným potrebám oprávnenej osoby (mal. dieťaťa), tak ako je to pri výživnom priznanom v riadnom konaní spojenom s dokazovaním, ale len v prípade nevyhnutnosti zaviazat' povinnú osobu aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných životných nákladov. Rozsah vyživovacej povinnosti, ktorú je možné nariadiť neodkladným opatrením je preto podstatne užší ako rozsah výživného, ku ktorému môže súd povinného zaviazat' v riadnom súdnom konaní.
20. Súd vychádzal zo zistenia, že všetky náklady spojené so starostlivosťou o mal. G. znáša výlučne matka. Podľa jej tvrdení, nemá v súčasnosti žiadny príjem a podporujú ju jej rodičia. Z predložených dokumentov vyplýva, že matke zanikol nárok na rodičovský príspevok vyplácaný Úradom práce Českej republiky, ktorého výška bola 7.000 CZK (257 EUR). To z akého dôvodu sa tak stalo, nie je možné zistiť z predložených dokumentov a daná skutočnosť bude musieť byť predmetom dokazovania v konaní vo veci samej. Podľa predbežného právneho posúdenia súdu, by však matka mala mať za súčasnej situácie podľa zákona č. 574/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov nárok na rodičovský príspevok. Tiež podľa zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, by mala mať matka nárok na prídavok na dieťa. Podľa kolízneho opatrovníka matka ako aj vyjadrenia matky v návrhu na začatie konania vo veci samej matka o uvedené štátne sociálne dávky už požiadala. Sociálna poisťovňa neeviduje otca ako osobu sociálne poistenú. Podľa vyjadrení matky otec svoju prácu vykonával v Českej republike. Vzhľadom na lehoty, v ktorých je súd povinný rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nebolo možné požiadať príslušné české orgány o zistenie príjmu otca. Ani matka nepredložila o príjme otca žiadne dôkazy. Nebolo preto možné ani približne ustáliť jeho príjem. Bez ohľadu na to aký je príjem rodiča, ktorý sa o dieťa stará, je však povinnosťou druhého rodiča prispievať na výživu maloletého dieťaťa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Minimálne výživné na jedno mal. dieťa je výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa. Výživné v minimálnej výške by však v danej situácii považoval súd za nespravodlivé, vzhľadom k tomu, že všetky náklady spojené v mal. G. ako aj zabezpečovanie osobnej starostlivosti je na pleciach matky. Tá buď nemá žiadny príjem, alebo má príjem pozostávajúci len rodičovského príspevku a prídavku na dieťa, a to len za predpokladu, že tak rozhodne príslušný ÚPSVaR. V zmysle týchto úvah súd stanovil otcovi povinnosť prispievať na výživné sumou 50 EUR/mesiac. Matkou tvrdené skutočnosti, ktorými odôvodňovala odchod zo spoločnej domácnosti ako aj to, čo bolo príčinou zániku nároku na rodičovský príspevok vyplácaný z Českej republiky, budú musieť byť predmetom dokazovania v konaní vo veci samej.
21. Podľa § 330 CSP ods. 1, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

22. Nakoľko vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. G. súd už koná pod sp. zn. 4P/28/2020, súd v súlade s § 330 ods. 1 CSP zároveň určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 262 ods. 1 CSP, súd o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 56 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

26. O trovách súd rozhodol v súlade s § 52 CMP a nepriznal ich žiadnemu účastníkovi. Hoci navrhovateľka žiadala, aby súd zaviazal odporcu k náhrade jej trov konania, súd jej nevyhovel. Z povahy neodkladného opatrenia vyplýva, že súd pri ňom nevychádza z dokazovaním podloženého skutkového stavu, ale len z pravdepodobného stavu, v tomto prípade založeného takmer výlučne na tvrdeniach matky. Za danej situácie, kedy neprebehlo riadne dokazovanie a otec sa ani nemal možnosť sa vyjadriť, nakoľko sa ani o tomto konaní nedozvedel, nepovažoval by súd za spravodlivé zaviazat' ho k náhrade trov konania matky.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Námestovo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (t.j. vykonateľné rozhodnutie), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.